

vit til madrass). So vit skiftust um at sova - og so upp at ganga fyrri at halda seg heitan.

Dagin eftir vórðu vit koyrdir til Fremmandapoli-itið. Teir hóttu við at koyra okkum til markið og vísa okkum úr landinum. Men hóast alt fingi vit uppihaldsloyvi - vit høvdu jú einki gjørt annað enn at sungið.

Hildu vetur í Týsklandi

Men nú var liðið so langt út á heystið - og vit høvdu hóast alt hugsað um at hildið leiðina upp til Týsklands og spælt um jöltíðir. Eg, Charlie og Russel fóru so til Týsklands, og Francis fór við dreingjunum til Grikkaland at halda vetur. Har var jú heitari.

Nógvastaðnis í Týsklandi var sera gott at spæla - einahelst í Suðurtýsklandi. Onkuntið vóru vit í Ruhr-økinum, men har dæmði mær einki.

Í Týsklandi var nógv liv á gøtuni: einmans-bólkar, málárar, eldsjúkarar, si-goynarar og sirkus av yms-

um slag. Mong teirra vunnu sitt dagliga breyð á gøtuni. So kappingin var mangan hørð - og tú skuldi vera tilbúgva á veg, skuldi tú fáa tey bestu plássini.

Veðurfastir

Beint fyrri jól komu vit til Stuttgart. Tá høvdu vit spælt í Mainz, Karlsruhe og har um leiðir. Jólaaftan fór Russel til Onglands at vitja skyldfólk, so eg og Charlie vóru einsamallir eftir.

Um nýggjársteið ætlaðu vit okkum til Portugals at halda vetur. Men nú frysti 25 stig - og av tí sama frysti dieselloljan í bussinum, so vit fingi ikki flutt hann. Enntá vínið frysti!

Higartil høvdu vit gingið berfóttir, men nú bar ikki til longur. Í fyrstani máttu vit so vakurt búgva í bussinum. Men so hittu vit fólk, ið buðu okkum at búgva í íbúð teirra. Frálíkt at koma inn í sentralhita.

Hóast 25 kuldastig var eingin bøn: vit máttu so vakurt út at spæla, tí ongar pengar høvdu vit. Vit plagdu at spæla í eitt korter ísenn, og so inn á onkra kaffistovu. Ráddi um at

halda væl tvørtur um kaffi-koppin, so tú fekst hita í aftur fingrarnar. Og so út aftur at spæla.

Brúktu tú so ikki vinningin til kaffi?

Nei - tí kaffistovurnar vóru bílgar. Spældu vit í tíggu minuttir, plagdu vit at fáa okkurt um 20 markar, og ein koppur av kaffi kostaði bert 60 pfennig. Vit plagdu eisini at fara

við toki út á bygdirnar.

Vit vórðu verandi í Týsklandi, til komið var út í mai mánað.

Livligari fólk í Italia

Sum heild var nógv meir liv í fólk í Italia enn í Týsklandi. Tú fekst líka nógvan pening har - og nógv meiri stuttleika. Fólk livdi við. Í Týsklandi

spældi tú av neyð - har var tað eitt keðiligt arbeiði, sigur Sámál Ravnsfjall.

Tá ið teir komu niður aftur til Italia, stjól onkur gittaran hjá Sámali. Tá úmði hann ikki meir, men lænti sær gittara at spæla seg heim fyrri. Kom síðani aftur til Føroya - fór fyrst til skips og hevur síðani arbeiði sum urtagarðsmaður.

- Tá ið eg var yngri, hugsaði eg mangan um at fara ein slíkan túr - men hesin móguleikin kom av tilvili, sigur Sámál Ravnsfjall.
Mynd: Kalmar

Musikkskúlin hevur hjálpt

Nógv av teim ungu, sum spæla í dag, eru ótrúliga góð. Musikkskúlin og Jazzstevnan hava hjálpt væl í so máta, sigur Sámál Ravnsfjall.

Sámál Ravnsfjall er ættadur úr Miðvági. Hann var millum tey 12, sum ikki fingi studentsprógv í 1975, av tí at tey høvdu skrivað uppgávur sínar til próvtøkuna á føroyskum. Hann greiðir frá:

- Vit vistu um avleiðingarnar frammanundan, og nøkur, ið høvdu ætlað sær at skrivað á føroyskum, trektu í land. Men vit vóru 12, ið hildu fast við hesa avgerð - og tískil fingi vit einki prógv. Men vit angaðu hetta ongantíð. Eisini fingi vit at vita, at hetta fór ikki at fáa avleiðingar, um vit skuldu lesa víðari. Vit sluppu inn á universitetini kortini. Mangir av hesum studentum hava toppstørv í dag.

Málstríðið í Hoyðølum fekk týðning fyrri

meg. Eg sá, at vit høvdu ikki frælsi til at brúka okkara egna mál á føroyskum skúla (Landsstýrið fíggar jú Studentaskúlan). Almenna frágreiðingin var, at ov fáir censorar vóru tøkir til føroyska próvtøku. Men árið eftir stóð ikki á at fáa censorar! So hetta hevur verið undanfórsla.

Fór til skips

Eg var til skips í nøkur ár - fyrst við Kuba-bátunum. Vit sigldu út til oljuboripallarnar í Norðsjónum. Síðani róði eg út frá Keflavík eitt skifti og var undir Grønlandi við toskagørum.

Tá ið eg var heima, plagdi eg at spæla til dans. Vit høvdu orkestar har Vesturi og spældu oftast í Sørvági. Tónleik-

urin var tann frá sekstí- og sjeyti-árunum: Bob Dylan, Rolling Stones, Beatles o.t. Annars fóru Absurdy Fair og bólkar í Havnini tíðliga undir at spæla tónleik eftir Deep Purple o.ø. Hinir bólkarir spældu meira slagarar.

Um 8 - 10 ára aldur høvdu vit kjallarabólk og spældu tónleik eftir Elvis Presley, Beatles o.ø. Tá - miðskeiðis í sekstí-árunum vóru sera nógvir kjallarabólkar, og dansurin var mangan góður. El-útgærd høvdu vit ikki altíð. Tá ið vit so fingi áhuga fyrri hesum, sluppu vit at brúka útgærdina hjá teim "eldru" bólkunum. Teir høvdu verið til skips og høvdu ráð til útgærd. Hon stóð í Dansistovuini.

Bólkar úr Havn

Onkuntið vitjaðu havnarbólkarir Faroe Boys, Cream Crackers o.a. har Vestri. Tá í tíðini var Flower-Power - tónleikurin nógv frammi. Beiggi mín, ið var fimm ár eldri, plagdi at keypa

plátur við Jetro Tull, Jimi Hendrix o.ø.

Á Kostdeildini í Hoyðølum vóru vit nakrir, sum spældu. Vit plagdu at hava tiltøk á jólum og spæla til sjónleikar har-uppi. Eg minnst, at vit spældu í Kollafirði og á Landssjúkrahúsinum til okkurt høvi.

Eg fór á Hægri Handilsskúla í 1979. Tá fór eg at spæla í Jazz-klubbanum - nú spældu vit meira Blues.

Tú fekst nógv meira inspiratión, tá ið tú komst til Havnar. Her vóru fleiri og betri tónleikarar, og alt tónleikarlívið var meiri samlað. Eg kom í samband við nógvar tónleikarar hesa tíðina.

Dámar væl fólkatónleik

Sámál hevur spælt til dans saman við Knarvum síðani 1977. Á Tórshavnar Jazz, Fólka og Blues Festival í ár spældi hann saman við blues-bólki sínum, og í fjór var hann á Stevnuni saman við Niels Midjord. Eisini

hevur hann spælt fólkatónleik saman við Ronnie Nielsen.

- Mær dámar sera væl at spæla fólkatónleik. Góður kontrastur til tað elektriska, sigur hann.

Munnharpu lærði hann at spæla tey ár, hann var gøtutónleikari. Russel úr Trinidad lærði hann kynstrið. Sámál hevur blást munnharpu á onkrum føroyskum bandi - m.a. á Amnsesty-bandinum.

Musikkskúlin hevur hjálpt

- Nógv av teim ungu, ið spæla, eru ótrúliga góð. Musikkskúlin og Jazzstevnan - og tað jazzskeiðið, sum er í tí sambandi - hava hjálpt nógv í so máta, sigur Sámál.

Eisini er rytmiskur tónleikur nógv meir góðkendur nú enn fyrsta, eg minnst. Tá helt fólk, at hetta mundi bert fara at halda á eitt skifti og so hvørva aftur.

Og víst er "Für Elise" eitt vakurt stykki - men

nógv annað er til. Tónleikur er ein partur av heildini. Hann skal eisini vísa gleði, sorg og angur.

Men hinvegin er vent - eisini millum eldri fólk. Nú eru eisini nógv, sum eru vaksni upp við rocki og jazz og tava fingið tað inn í blóðið.

Nógvum dámar eisini Beatles nú - fólk, ið ikki kundu torga teir áður! Hinvegin dámar teimum ikki tann tónleikin, sum er frammi nú! So tað vísir seg, sum skalt tú bíða eini tjúgu til tríati ár, sigur Sámál.

Honum dámar væl, at Bládyppið er komið.

- Har spælir tú tað, tú hevur á skrání - um so fólk dámar tað ella ikki. Hetta er einasta stað, tú kanst gera tað. Í dansinum fært tú pening fyrri at spæla tað, fólk dámar. Men tað hevur sína sjarmu, sigur Sámál Ravnsfjall.